

ГУМАНІТАРНІ ПРОБЛЕМИ МЕДИЦИНИ ТА ПИТАННЯ ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ

УДК 378.147 616–092

Акімов О.Є., Міщенко А.В., Соловйова Н.В., Костенко В.О.

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ПАТОФІЗІОЛОГІЇ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава

Самостійна робота студента (СРС) є невід'ємною частиною освітнього процесу в закладах вищої освіти. Особливої актуальності набуває контроль за виконанням самостійної роботи та її організація в період впровадження дистанційного навчання у зв'язку із поширенням COVID-19.

Кафедра патофізіології активно розробляє нові методи контролю самостійної позааудиторної роботи студентів [1, 2, 3]. Оскільки інновації в освітньому процесі є невід'ємною частиною конкурентного середовища в якому перебувають заклади вищої освіти. Кафедра патофізіології Української медичної стоматологічної академії активно розробляє інноваційні підходи до викладання дисципліни та полегшення інтеграції знань та умінь, отриманих на кафедрі, до вимог клінічних дисциплін [4].

Описані вище методичні напрацювання кафедри патофізіології, особливо напрацювання, які стосуються посилення наукової складової в підготовці магістрів на кафедрі, дозволили збільшити якість підготовки студентів [5]. Проте ці методичні розробки вимагали очного контакту між викладачем та здобувачем освітнього рівня «магістр медицини», що є ускладненим в умовах карантинних обмежень, що спричинені поширенням вірусу COVID-19.

Одним із засобів подолання труднощів, що виникають під час дистанційного навчання, є більш активне застосування ситуаційних задач IV рівня складності, які вимагають від здобувача освіти не машинального заучування та відтворення фактичного матеріалу, що поданий у підручниках, а більш детального аналізу явищ та ситуацій, які описані у задачі [6].

Тестовий контроль засвоєння знань є також корисним інструментом у покращенні якості дистанційної освіти, проте лиш за умови, що якість тестових завдань є досить високою, тобто відсутні завдання що не мають правильної відповіді, або є занадто легкими для розв'язання (оперують базовими поняттями із теми заняття) [7]. Складність тестових завдань для контролю самостійної роботи студентів в умовах дистанційного навчання має бути не нижче рівня тестів IFOM [8]. Це спонукає здобувачів освіти до опрацювання не лише методичних рекомендацій до теми заняття, лекційного матеріалу та параграфу у підручнику, а й змусить активно шукати інформацію у інших джерелах (закордонних підручниках, інтернет-ресурсах та наукових журналах).

Такий підхід дозволить здобувачу освіти самостійно сформулювати свою освітню траєкторію при вивченні дисципліни. Виконання завдань, які вимагають творчого підходу (ситуаційні задачі, тести типу IFOM), буде індивідуальним, оскільки немає «сталого, єдиного для всіх» освітньої траєкторії.

Однією із доступних електронних освітніх платформ, яка надає можливість створювати та контролювати якість виконання творчих завдань є система Google Classroom та G-Suite. Варто зазначити, що дані системи надають лише «технічну можливість» створення творчих завдань з дисципліни. Необхідно певною мірою «переформатувати» програму дисципліни із урахуванням викликів, які створює дистанційне навчання. Навантаження на здобувача освіти має бути зменшеним до рівня запропонованого нами у методичній статті [9]. Разом із тим контроль за виконанням завдань має бути посиленним, оскільки самостійна робота починає відігравати значно більшу роль.

У підсумку варто зазначити, що для ефективної організації самостійної роботи при вивченні патофізіології в умовах дистанційного навчання, необхідне виконання наступних умов: жорсткий контроль за виконанням завдань; переважання творчих завдань IV рівня складності; зменшення щоденного навантаження на студента.

Література

1. Акімов О. Є. Шляхи оптимізації навчального процесу на кафедрі патофізіології / О. Є. Акімов, В. О. Костенко, Н. В. Соловйова [та ін.] // Удосконалення якості підготовки лікарів у сучасних умовах : матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю. – Полтава. – 2016. – С. 6–7.
2. Акімов О. Є. Роль тестового контролю в інтеграції освітнього процесу на кафедрі патофізіології до європейського освітнього простору / О. Є. Акімов, А. В. Міщенко, А. А. Левков, В. О. Костенко // Інтегративні механізми патологічних процесів: від експериментальних досліджень до клінічної практики : матеріали VII Пленуму наукового товариства патофізіологів та на-

- ук.-практ. конф., присвячених 110-річчю з дня народження члена-кореспондента АМН СРСР, професора М. Н. Зайка. – Полтава, 2018. – С. 134–135.
3. Акімов О. Є. Контроль якості самостійної роботи на кафедрі патофізіології – невід'ємна складова якісної освіти / О. Є. Акімов, Н. В. Соловйова, С. В. Денисенко [та ін.] // Актуальні питання контролю якості освіти у вищих медичних навчальних закладах : матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю. – Полтава, 2018. – С. 11–12.
 4. Денисенко С. В. Інтеграція і впровадження інтерактивних методів навчання в організації самостійної роботи студентів медичних освітніх закладів / С. В. Денисенко, Н. В. Соловйова, А. В. Міщенко [та ін.] // Інноваційні технології в організації самостійної роботи студентів медичних освітніх закладів : матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 23 березня 2017 р. – Полтава, 2017. – С. 45–46.
 5. Акімов О. Є. Організація індивідуальної наукової роботи при підготовці магістрів на кафедрі патофізіології / О. Є. Акімов, В. О. Костенко // Актуальні питання контролю якості освіти у вищих медичних навчальних закладах : матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю. – Полтава, 2018. – С. 9–10.
 6. Акімов О. Є. Роль розв'язання ситуаційних задач на заняттях із патофізіології в підготовці компетентного медичного фахівця / О. Є. Акімов, С. В. Денисенко, А. А. Левков [та ін.] // Актуальні проблеми сучасної вищої медичної освіти в Україні : матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 21 березня 2019 р. – Полтава, 2019. – С. 7–8.
 7. Акімов О. Є. Роль тестового контролю і якості тестових завдань у підготовці фахівців на кафедрі патофізіології / О. Є. Акімов, С. В. Денисенко, А. В. Міщенко [та ін.] // Сучасна медична освіта: методологія, теорія, практика : матеріали Всеукр. навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 19 березня 2020 р. – Полтава, 2020. – С. 5–6.
 8. Акімов О. Є. Оптимізація викладання дисципліни «Патофізіологія» із урахуванням викликів сучасності / О. Є. Акімов, В. О. Костенко // Сучасна медична освіта: методологія, теорія, практика : матеріали Всеукр. навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 19 березня 2020 р. – Полтава, 2020. – С. 7–8.
 9. Акімов О.Є. Перспективи реструктуризації патофізіології як навчальної дисципліни для студентів медичного факультету / О. Є. Акімов, В. О. Костенко // Актуальні проблеми сучасної вищої медичної освіти в Україні : матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 21 березня 2019 р. – Полтава, 2019. – С. 9–10.

УДК 796.011.3:378

Жамардій В.О.

МЕТОДОЛОГІЯ ПРОЕКТУВАННЯ МЕТОДИЧНОЇ СИСТЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ ФІТНЕС-ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ

Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава

Фізичне виховання тільки тоді може дати очікувані результати, коли воно проводиться за певною моделлю, з правильним вибором методів, засобів і форм організації навчального і позанавчального процесів, які точно відповідають меті і завданням суспільства в цій галузі. Дослідження цих складових вимагає розробки відповідної методології, яка дозволяє цілеспрямовано вирішувати поставлені завдання та отримувати достовірні результати.

Методологію розглядають як учення про науковий метод пізнання або як систему наукових принципів, на основі яких ґрунтується дослідження і здійснюється вибір сукупності його пізнавальних засобів, методів, прийомів; або ж як теорію методів дослідження, створення концепцій, систему знань про теорію науки або систему методів дослідження. Для розробки методології дослідження використані системні підходи суспільних наук, педагогіки, психології та теорії і методики фізичного виховання, принципи системного підходу та функціональних систем, теоретичні положення організації педагогічних досліджень вітчизняних і зарубіжних учених, що дозволяє розглядати модель методичної системи застосування фітнес-технологій у процесі фізичного виховання студентів закладів вищої освіти як відкриту динамічну систему з різними взаємопов'язаними і взаємозалежними компонентами. Всі компоненти та зв'язки методичної системи певною мірою залежать від чинників навколишнього середовища та якості життя студентів. Система навчання та виховання має враховувати статеві, вікові, морфофункціональні можливості студентів, їх інтереси та вподобання.

Проведена в останні роки Міністерством освіти і науки України реорганізація фізичного виховання у закладах вищої освіти призвела до різних обсягів навчального навантаження в університетах, зміни кадрового, методичного та матеріально-технічного забезпечення, застосування нових здоров'язбережувальних технологій тощо, що вимагає теоретико-методологічного обґрунтування застосування та використання комплексу методів, які контролюють та доповнюють один одного і відповідають методології дослідження.

Основу дослідження становлять концептуальні положення нормативних документів, зокрема Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-II (зі змінами і доповненнями); «Стратегія реформування вищої освіти в Україні до 2020 року» (проект); Національна стратегія з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація»; Постанова Кабінету Міністрів «Про затвердження Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2020 року»; Закон України «Про освіту» від 05.09.2017, № 2145-VIII; Закон України «Про фізичну культуру і спорт» (зі змінами) від 24.12.1993, № 3808-XII; Державна програма «Здоров'я 2020: український вимір» на 2012–2020 роки (2011) тощо.

Вивчення нормативних документів дало змогу підійти до модернізації освітнього процесу з фізичного виховання, переосмислити формування особистості, в новому аспекті розглянути її освітні, виховні, розвивальні та оздоровчі функції. У відповідних законодавчих актах не лише проголошується важливість таких ідей, а й містяться конкретні заходи їх реалізації. Положення про важливість залучення людини до фізичної культури відображені в Конституції України, де життя та здоров'я людини утворюються як найвищі соціальні цінності, за забезпечення яких відповідальна держава.